

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

tentokrát stavebně lehčí a předsunutá fortifikační linie. Tento předběžný závěr může ještě doznat korekce po konečném zpracování a vyhodnocení výzkumné sezóny 2001, pokud však bude potvrzen, musely Cezavy v době věteřovského osídlení představovat velmi vyspělou reprezentativní formu fortifikovaného sídla – hradisko s vyčleněnou, samostatně opevněnou akropolí a s opevněným předhradím.

František Floder, *Bronze Age, spol. s r. o., Brno*
Milan Salaš, *MZM Brno*

Literatura:

Salaš, M. 1989: Der gegenwärtige Forschungsstand der Untersuchungen auf der jungbronzezeitlichen Höhenfundstelle Cezavy bei Blučina. In: *Studia nad grodami epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w Europie środkowej*, 113-130. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Lódź.

Salaš, M. 1997: Neue urnenfelderzeitliche Depotfunde von Cezavy bei Blučina (Mähren). *Das Altertum* 43, 3-20.

Tihelka, K. 1952: Další nálezy na sídlištích z doby bronzové na Cezavách u Blučiny. *Časopis Moravského muzea v Brně XXXVII*, 276-312.

Tihelka, K. 1960: Moravský věteřovský typ. *Památky archeologické LI*, 27-135.

Resumé:

Blučina (Bez. Brno-venkov). Bronze- und urnenfelderzeitliche Höhenfundstelle „Cezavy“. Frühbronzezeitliche Palisadenrinne, frühurnenfelderzeitliche Flächenfundanhäufung.

BOROTICE (okr. Znojmo)

„Nad Dvorem“. VS. Mohylník. Zjišťovací výzkum.

Ve dnech 9. až 13. července 2001 se v rámci grantu GA AV ČR A9001002/00 uskutečnil v Boroticích drobný sondážní výzkum. V roce 1991 zjistil J. Kovárník při leteckém snímkování, že na poli v těsné blízkosti mohylníku ze starší a střední doby bronzové se rýsuje černý kruh jako pozůstatek mohyly (Kovárník 1993, 109). Při zalesňování pozemku plánovaném na rok 2001 mohlo dojít k porušení nebo zničení tohoto objektu, a proto se v červenci přistoupilo k ověření zjištěné situace. Původně se plánovalo ruční skrytí celé plochy nad kruhovým objektem. Povrchová vrstva však byla silně kamenitá a velmi ztvrdlá, takže se ručně odkryla pouze obvodová plocha nad kruhovým útvarem. Objekt o průměru 7,5 až 9 m vymezoval žlábek široký 70 až 85 cm a hluboký až 45 cm. V jižní části objektu ležela z vnější strany žlábků lidská kostra ve skrčené poloze na pravém boku. Výbavu tvořila malá amforka pod rukou a menší bronzový plechový kroužek uložený poblíž nohou.

Podle nebohatých nálezů lze hrob přisoudit věteřovské skupině a datovat ho do závěru starší doby bronzové. Středová část mohyly byla po ukončení výzkumu skryta mechanicky, avšak neobjevily se již žádné nálezy.

Stanislav Stuchlík, *AÚ AV ČR Brno*

Literatura:

Kovárník, J. 1993: Výsledky letecké archeologické prospekce na jižní Moravě v r. 1991, *PV* 1991, 108-110.

Resumé:

Borotice (Bez. Znojmo), „Nad Dvorem“. Věteřov-Gruppe. Hügelgräberfeld. Vorläufige Sondage.

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)

Ul. Kšírova. Velatická fáze KSPP. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

Areál staveniště prodejního skladu fy Mateza leží na katastru Horních Heršpic, na pravém břehu Svratky (popis lokality a postupu terénních prací viz kap. Neolit). Na celé ploše cca 1 ha byla zjištěna až 0,7 m mocná kulturní vrstva s popelovitými a propálenými vložkami. Keramické nálezy dokládaly osídlení velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí.

Martin Geisler, *ÚAPP Brno*

Resumé:

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město), Kšírova Str. Velatice-Phase der mitteldanubischen Urnenfelderkultur. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)

Poděbradova ul. Starší doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

V listopadu 2001 byla zahájena dostavba velkého městského silničního okruhu přípravou jámy pro vstupní portál tunelu pod ulicí Dobrovského. Lokalita se nachází mezi ulicemi Poděbradova a Košinova, na ose spojující ulici Milíčovu a Velešlavínovu (na ZM ČR 1:10 000 list 24-32-25 mezi body od Z a J s.č. vzdálenými 7:279, 283:283, 279:279, 8:275 mm). Na východě a západě byla vymezena řadovou zástavbou rodinných domů, vnitřní prostor byl využíván jako zahrady. Zájmová plocha se mírně svažuje směrem k východu a spadá do pravobřežní nivy Ponávky, protékající dnes (potrubím) ve vzdálenosti cca 200 m od zjištěných pravěkých objektů. Nadmořská výška se pohybuje mezi 220 a 216 m. Po sejmutí více než 1 m silné černozemní orníční a podorníční vrstvy, obsahující množství recentního stavebního a komunálního odpadu byla odkryta horní hladina

sprašové návěje. V průběhu záchranného archeologického výzkumu bylo zdokumentováno celkem devět sídlištních objektů obsahujících pouze nahodilé zlomky keramiky ze starší doby bronzové. Nejzajímavější nález představovala zásobní jáma, na jejímž dně byla lidská kostra dospělého jedince uložená v rituální skrčené poloze a pohozená kostra asi jednoletého dítěte.

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Resumé:

Brno (Kataster Královo Pole, Bez. Brno-město), Poděbradova Str. Ältere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

BROD NAD DYJÍ (okr. Břeclav)

Pod Silnicí. ÚK. Sídliště. Povrchová prospekce.

Na polykulturní lokalitě (popis viz v kap. Neolit) je povrchovými nálezy doložena existence sídliště únětické kultury.

*Dagmar Jelínková, Lubomír Šebela
AÚ AV ČR Brno*

Resumé:

Brod nad Dyjí (Bez. Břeclav), „Pod silnicí“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Terrainbegehung.

ČEJKOVICE (okr. Hodonín)

„Hrbaté úlehle“. Velatická fáze KSPP. Ojedinelá jáma. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum na této lokalitě byl uskutečněn 23. 4. 2001 na základě upozornění pracovníků ZŠ Čejkovice o nálezů kosterních pozůstatků (lidská lebka, lidské a zvířecí kosti) v prostoru ovocného sadu v trati „Hrbaté úlehle“. Objekt, z něhož byly zmiňované kosti amatérsky vyzvednuty, byl zachycen ve strmém břehu původně snad mírného svahu, silně narušeného terasovými úpravami.

Popis profilu: po začištění objektu ve stěně srázu byl ve sprašovém podloží odhalen na profilu tmavý hlinitý zásyp se světlými sprašovými ččkami, jehož pravidelně se rozšiřující stěny byly v hloubce 170 cm od dnešního povrchu ukončeny plochým dnem, o šířce cca 150 cm. Profil nad ním byl tvořen od úrovně nynějšího povrchu do hloubky 30 cm vrstvou tmavší žluté až nazelenalé spraše, následně pak stejně mocnou vrstvou tmavě šedé hlinité zeminy. U dna objektu, v jeho východním rohu, byla zachycena dolní čelist většího zvířete, v západním rohu nade dnem pak pozorována skupina lidských kostí.

Plošný odkryv objektu byl limitován jen asi 2 m širokým pásem mezi hranou srázu a stávajícím oplocením jabloňového sadu. Tmavý zásyp jámy ve tvaru téměř pravidelného čtverce (o délce strany

135-140 cm) se zakulacenými rohy (orientovanými zhruba podle světových stran) se vyrýsoval na úrovni sprašového podloží v hloubce 60 cm od dnešního povrchu. Směrem ke dnu se objekt pravidelně rozšiřoval. Maximální délka dna objektu měřená na ose Z-V činila 235 cm (délka S-J ne-zjištěna, neboť v severní části nebylo stěny objektu u dna dosaženo pro přílišné podkopání plotu, jižní část objektu byla pro změnu zničena odtěžením).

Výplň objektu obsahovala keramické zlomky a několik drobnějších kamenů. V hloubce 130 cm byla v SV části objektu objevena překvapivě dobře zachovaná kostra malého dítěte (kojence?) ležícího na levém boku, orientovaná ve směru JV-SZ. Dalším snižováním zásypu docházelo k nálezům jednotlivých lidských kostí i celých částí těl, roztroušených téměř po celé ploše objektu, zvláště pak asi 10-15 cm nad jeho dnem, které se jižním směrem mírně svažovalo. Největší shluk kostí byl odhalen v JZ rohu objektu. V JV části objektu pak byla odkryta lebka (podle rozměrů pravděpodobně k těmto kostem náležející), snad úmyslně položená na okrajovém stěpu větší keramické nádoby. Vlevo od lebky byly následně nalezeny kosti většího zvířete.

Podle zlomků nalezené keramiky je možné jámu s pozůstatky 3 nedospělých lidských jedinců přiřadit ke kultuře popelnicových polí, snad do její velatické fáze.

Jaroslav Škojec, Marian Mazuch, AÚ AV ČR Brno

Resumé:

Čejkovice (Bez. Hodonín), „Hrbaté úlehle“. Velatice-Phase der mitteldanubischen Urnenfelder-kultur. Grube. Rettungsgrabung.

DRNOVICE (okr. Vyškov)

„Za Lesní správou“. SMK, Velatická fáze KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Koncem měsíce října 2001 byla zahájena výstavba komunikace určené pro kolonii rodinných domků v poloze „Za Lesní správou“ na severním okraji Drnovic. Po skrývce nadložní zeminy se na sprašovém podloží vyrýsovalo několik desítek pravěkých objektů, jejichž výzkum proběhl v měsících listopadu a prosinci téhož roku. Ceikem bylo prozkoumáno a zdokumentováno 45 objektů, z nichž většina patřila kultuře středodunajské mohylové a zbytek, vyjma objektu K 501, velatické fázi KSPP.

Poloha „Za Lesní správou“ se nachází v horní polovině k východu exponovaného svahu, který zvolna klesá do údolí potoka Drnovky. Podle J. Demka (1987, 233) se jedná o SZ okraj Ivanovické brány, která tvoří sv. část Vyškovské brány. Nadmožská výška zkoumané plochy se pohybovala od 279 do 290 m.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00